

UCHWAŁA NR XXXIII/230/2022
RADY MIEJSKIEJ W RUDNIKU NAD SANEM

z dnia 23 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn zm.), art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 5 ust. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.), **Rada Miejska w Rudniku nad Sanem uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała Nr XXXI/217/2021 Rady Miejskiej w Rudniku nad Sanem z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2022 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Edward Wołoszyn

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

1. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 dla Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień wynikających z nadużywania alkoholu i środków odurzających. Podstawą prawną podejmowanych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956 z późn. zm.) wprowadzająca Narodowy Program Zdrowia. Gminny Program określa zadania i sposoby realizacji w zakresie profilaktyki uzależnień wynikające z diagnozy problemów w Gminie i Mieście Rudnik nad Sanem oraz przyjętej strategii i celów działania. Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii odbywa się poprzez:

- 1) działalność informacyjną i edukacyjną,
- 2) udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych używek,
- 3) świadczenie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4) zapobieganie negatywnym skutkom nadużywania alkoholu i innych używek,
- 5) współpracę z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest corocznie przyjmowany uchwałą Rady Miejskiej w Rudniku nad Sanem. Może on być modyfikowany w uzasadnionych przypadkach, związanych

z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowią dochód Gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

1. Działalność profilaktyczna:

- 1) podnoszenie wiedzy przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie postępowania z osobami uzależnionymi,
- 2) edukacja rodziców i wychowawców prowadzona w środowiskach szkolnych w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji,
- 3) zakup książek, prenumerata pism poruszających problem alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie dla potrzeb Biblioteki Publicznej i bibliotek szkolnych,
- 4) prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach na terenie Gminy,
- 5) bieżąca edukacja dzieci, młodzieży i rodziców dotycząca problemów uzależnień,
- 6) promowanie zdrowego stylu życia przez szkoły, Miejski Ośrodek Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Bibliotekę Publiczną poprzez organizowanie cyklicznych imprez sportowych, spektakli teatralnych, zajęć tematycznych i innych,
- 7) organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży (pokazy, prelekcje, zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne, teatralne, szkółki szachowe),
- 8) dofinansowanie wyjazdów dzieci na basen oraz kosztów instruktora nauki pływania,
- 9) dofinansowanie stowarzyszeń podejmujących pracę z dziećmi i młodzieżą,
- 10) dofinansowanie stowarzyszeń wpływających na rozwój świadomości kulturowej, obywatelskiej i narodowej poprzez upowszechnianie i podtrzymywanie tradycji narodowej,
- 11) organizowanie szkolnych i gminnych konkursów plastycznych, literackich, podejmujących problem uzależnień.

2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i inne uzależnienia poprzez:

- 1) rozpoznawanie środowisk uzależnionych od alkoholu i narkotyków,

- 2) kierowanie do Sądu Rejonowego w Nisku wniosków o zastosowanie w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu obowiązku leczenia w zakładach leczenia odwykowego,
 - 3) kierowanie osób uzależnionych na spotkania terapeutyczne do poradni odwykowych,
 - 4) udział dzieci w pracach świetlic szkolnych i środowiskowych,
 - 5) pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego i wypoczynku dzieci i młodzieży (dofinansowanie wyjazdów dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia na wycieczki szkolne, obozy i kolonie),
 - 6) współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem,
 - 7) współpracę z Komisariatem Policji w Rudniku nad Sanem,
 - 8) współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudniku nad Sanem.
3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie oraz ochronie i promocji zdrowia.

3. Diagnoza problemów alkoholowych oraz narkomanii na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem

Uchwałą Nr XXXVII/299/2018 Rady Miejskiej w Rudniku nad Sanem z dnia 7 września 2018 r. w sprawie ustalenia na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem maksymalnej liczby poszczególnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, jak i poza miejscem sprzedaży ustalono:

- 1) maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:
 - a) 10 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
 - b) 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - c) 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu,
- 2) maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- a) 26 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- b) 23 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- c) 23 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu.

Wg stanu na dzień 31.12.2021 r. na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:

- 1) w miejscu sprzedaży prowadzi 6 punktów, w tym:
 - a) napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 6 punktów,
 - b) napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 4 punkty,
 - c) napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu – 2 punkty,
- 2) poza miejscem sprzedaży prowadzi 19 punktów, w tym:
 - a) napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 19 punktów,
 - b) napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 17 punktów,
 - c) napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu – 18 punktów.

Opis zjawiska alkoholizmu i narkomanii na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem oparto na informacjach z następujących instytucji:

- 1) Komisariatu Policji w Rudniku nad Sanem,
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudniku nad Sanem,
- 3) Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudniku nad Sanem,
- 4) Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem,
- 5) Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem,
- 6) Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku,
- 7) Miejsko-Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Rudniku nad Sanem.

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji w Rudniku nad Sanem wynika, że w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. ujawniono 30 osób kierujących pod wpływem alkoholu.

Lp.	Rodzaj prowadzonego pojazdu i stan trzeźwości kierującego	Ilość
1.	Kierujący pojazdami mechanicznymi będącymi w stanie nietrzeźwości art. 178a § 1 kodeksu karnego (powyżej 0,5‰ alkoholu w wydychanym powietrzu)	16
2.	Kierujący pojazdami niemechanicznymi (rowery) będący w stanie nietrzeźwości art. 87 § 1a kodeksu wykroczeń (powyżej 0,5‰ alkoholu w wydychanym powietrzu)	12
3.	Kierujący pojazdami mechanicznymi będący po użyciu alkoholu art. 87 § 1 kodeksu wykroczeń (0,2‰ - 0,5‰ alkoholu w wydychanym powietrzu)	2
4.	Kierujący pojazdami niemechanicznymi (rowery) będący po użyciu alkoholu art. 87 § 2 kodeksu wykroczeń (0,2‰ - 0,5‰ alkoholu w wydychanym powietrzu)	0

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych umieszczono 7 osób pełnoletnich, doprowadzonych przez funkcjonariuszy Policji, celem wytrzeźwienia. Osoby te doprowadzone były celem wytrzeźwienia w związku z interwencjami domowymi, jak też z innymi okolicznościami zagrażającymi życiu, zdrowiu ich i innych osób, natomiast 4 osoby zostały doprowadzone do miejsca zamieszkania.

W powyższym okresie nie ujawniono nieletnich pod wpływem alkoholu.

W pomieszczeniach dla osób zatrzymanych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. nie był umieszczony żaden nieletni. Policjanci z Komisariatu Policji w Rudniku nad Sanem w czasie roku szkolnego z uwagi na stan epidemii nie uczestniczyli w prelekcjach z młodzieżą na temat: alkoholizmu, skutków zdrowotnych, społecznych oraz prawnych spożywania alkoholu przez osoby małoletnie.

W zależności od zapotrzebowania kierowanego ze strony nauczycieli, w okresie

od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. przeprowadzane były spotkania z nauczycielami, pedagogami szkolnymi na temat procedur postępowania z osobą nieletnią w sytuacji zagrożenia tj. przeprowadzono 13 spotkań z pedagogami, nauczycielami.

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. nie ujawniono kierującego pojazdem pod wpływem środków odurzających. Ujawniono 2 osoby posiadające środki odurzające. Najczęściej zażywane środki psychoaktywne na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem to marihuana oraz tzw. dopalacze.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudniku nad Sanem w roku 2021 rozpatrzyła 4 nowe wnioski o leczenie odwykowe, skierowane przez: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem oraz Komisariat Policji w Rudniku nad Sanem. Do Sądu skierowano jeden wniosek o wszczęcie postępowania dotyczący leczenia odwykowego. Dwie osoby zobowiązały się do dobrowolnego zgłoszenia się do Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku i uczestnictwa w terapii. Wobec jednej osoby Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi postępowanie.

Zarządzeniem Nr OrA.0050.110.2020 Burmistrz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem z dnia 24.11.2020 r. powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudniku nad Sanem, Komisariatu Policji w Rudniku nad Sanem, Centrum Zdrowia NZOZ „Panorama” Sp. z o.o. w Leżajsku, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Rudniku nad Sanem, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Rudniku nad Sanem, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Rudniku nad Sanem, Publicznej Szkoły Podstawowej w Przędzeli, Publicznej Szkoły Podstawowej w Kopkach, organizacji pozarządowych, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem oraz Sądu Rejonowego w Nisku (kuratorzy sądowi).

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie aktywnie przeciwdziała przemocy w rodzinie. Zespół realizuje zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje Grupy Robocze do pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową, w których wszczęta została procedura „Niebieskie Karty”.

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. z rodzinami dotkniętymi przemocą pracowało 55 Grup Roboczych, które odbyły 125 spotkań. Spotkania Grup Roboczych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV-2 odbywały się z zachowaniem wszelkich środków ostrożności i z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

Najczęstszą przyczyną wszczęcia procedury „Niebieskie Karty" było nadmierne spożywanie alkoholu przez sprawcę. W żadnym z tych przypadków sprawcy nie przyznali się do uzależnienia od leków, czy narkotyków.

Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego Grupy Robocze podejmował następujące działania profilaktyczne wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak i dotkniętych problemem alkoholizmu:

- szkolenia pracowników socjalnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wsparcie członków rodzin, w których występuje problem alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie poprzez informowanie o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej,
- podejmowanie działań skierowanych na poprawę funkcjonowania osób nadużywających alkoholu poprzez motywowanie do podjęcia terapii, wskazywanie ośrodków leczenia uzależnień, a także przeprowadzanie rozmów uświadamiających o sytuacji życiowej podopiecznych,
- informowanie o dostępnych na terenie gminy i powiatu miejscach i instytucjach, które udzielają wsparcia specjalistycznego, a w szczególności poradnictwa specjalistycznego udzielanego za pomocą rozmów telefonicznych, czy komunikacji elektronicznej. Osoby te informowane są również o funkcjonowaniu bezpłatnej aplikacji mobilnej „Twój Parasol”, która stanowi praktyczne i skuteczne narzędzie umożliwiające uzyskanie wsparcia i niezbędnych informacji osobom doświadczającym przemocy w rodzinie,
- zamieszczanie na tablicy informacyjnej informacji, danych adresowych oraz numerów telefonów instytucji pomocowych, informacji o kampaniach prowadzonych na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie (np.: dni otwarte w Prokuraturze, Fundusz Sprawiedliwości oferujący nieodpłatną pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, nieodpłatne usługi prawne, 16 dni bez przemocy),

- zamieszczanie na stronie internetowej Ośrodka pomocy Społecznej Rudniku nad Sanem w zakładce Zespół Interdyscyplinarny informacji o bieżących formach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej,
- rozdawanie ulotek tematycznych osobom uzależnionym oraz współuzależnionym, w tym planu awaryjnego dla osób doświadczających przemocy domowej w epidemii koronawirusa,
- kierowanie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin na rozmowy z terapeutą do spraw uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem i Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku,
- kierowanie osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy domowej do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem,
- kierowanie dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholizmu i przemocy domowej na kolonie letnie, na których realizowany był program profilaktyczny. Kolonie były organizowane przez LUTUR – MONIKA SAJNAJ z Lublina i przez Stowarzyszenie Harcerskie „SKAUTFORT” z Rudnika nad Sanem,
- udzielanie pomocy finansowej oraz rzeczowej osobom oraz rodzinom, w których występuje problem nadużywania alkoholu, przemocy,
- świadczenie pracy socjalnej w miejscu zamieszkania tych rodzin oraz poprzez rozmowy telefoniczne,
- monitorowanie sytuacji rodzin poprzez wizyty dzielnicowych w miejscu zamieszkania rodzin,
- przeprowadzanie przez dzielnicowych rozmów profilaktycznych z osobą doznającą przemocy domowej i rozmów dyscyplinujących z osobą stosującą przemoc domową,
- objęcie pomocą asystenta rodziny dzieci z rodzin dotkniętych przemocą, w tym z problemem alkoholowym,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego współpracują z Towarzystwem Miłośników Ziemi Rudnickiej im. Ks. Franciszka Nicałka, działającym na terenie Rudnika nad Sanem i w prowadzonym przez Towarzystwo kwartalniku „Przegląd Rudnicki” zamieszczają artykuły prasowe na temat zjawiska przemocy domowej,
- członkowie Zespołu ściśle współpracują z członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudniku nad Sanem wymieniając doświadczenia, wiedzę i podejmując wspólne działania, mające na celu eliminowanie problemu alkoholowego w rodzinach,

- zorganizowanie konkursu plastycznego „Stop Przemocy” wśród najmłodszych dzieci szkół podstawowych z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem.

Zespół Interdyscyplinarny w ramach profilaktyki przeciwdziałania narkomanii rozpropagowuje ulotki tematyczne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem w roku 2021 podejmował działania profilaktyczne przeciwdziałające alkoholizmowi, które dotyczyły:

- szkolenia pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uzależnień,
- wsparcia członków rodzin, w których występuje problem alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie poprzez informowanie o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej,
- podejmowania działań skierowanych na poprawę funkcjonowania osób nadużywających alkoholu poprzez motywowanie do podjęcia terapii, wskazywanie ośrodków leczenia uzależnień, a także przeprowadzania rozmów dyscyplinujących wobec sprawców przemocy domowej,
- informowania o dostępnych na terenie gminy i powiatu miejscach i instytucjach, które udzielają wsparcia specjalistycznego, a w szczególności poradnictwa specjalistycznego udzielanego za pomocą rozmów telefonicznych czy komunikacji elektronicznej, zamieszczanie na tablicy informacyjnej informacji, danych adresowych oraz numerów telefonów instytucji pomocowych, informacji o kampaniach prowadzonych na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie (np.: dni otwarte w Prokuraturze, Fundusz Sprawiedliwości oferujący nieodpłatną pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, nieodpłatne usługi prawne, 16 dni bez przemocy),
- zamieszczania na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej Rudniku nad Sanem informacji o bieżących formach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej,
- rozdawania ulotek tematycznych osobom uzależnionym oraz współuzależnionym,
- kierowania osób uzależnionych oraz członków ich rodzin na rozmowy z terapeutą do spraw uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem i Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku,
- pomocy w umieszczaniu w ośrodkach leczenia uzależnień i współuzależnień,
- wnioskowania do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudniku nad Sanem, Sądu, Prokuratury o skierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych,

- opiniowania sytuacji rodzin, w której istnieje uzależnienie na wniosek Prokuratury, Sądu,
- współpracy z instytucjami gminnymi i powiatowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom,
- kierowania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy domowej do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem,
- kierowania dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholizmu i przemocy domowej na kolonie letnie, na których realizowany był program profilaktyczny. Kolonie były organizowane przez LUTUR – MONIKA SAJNAJ z Lublina i przez Stowarzyszenie Harcerskie „SKAUTFORT” z Rudnika nad Sanem,
- udzielania pomocy finansowej oraz rzeczowej osobom oraz rodzinom, w których występuje problem nadużywania alkoholu, przemocy,
- świadczenia pracy socjalnej w miejscu zamieszkania tych rodzin oraz poprzez rozmowy telefoniczne,
- objęcia pomocą asystenta rodziny dzieci z rodzin dotkniętych przemocą, w tym z problemem alkoholowym,
- prowadzenia monitoringu funkcjonowania rodziny i dziecka po zakończeniu pracy z rodziną z problemem uzależnienia od alkoholu,
- monitorowania sytuacji osób z problemem alkoholowym skierowanych na przymusowe leczenie odwykowe przez sąd.

Z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. skorzystało 56 rodzin (praca socjalna, pomoc finansowa). Pomocą asystenta rodziny zostało objętych 3 rodziny z terenu Gminy Rudnik nad Sanem, w których istnieje problem nadużywania alkoholu. W roku 2021 do tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej po pomoc nie zgłosiła się żadna osoba z problemem uzależnienia od narkotyków. W ramach profilaktyki przeciwdziałania narkomanii rozpropagowane zostały ulotki tematyczne.

Caritas Diecezji Sandomierskiej Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem w roku 2021 zatrudnił na umowę zlecenie terapeutę leczenia uzależnień, który przeprowadza indywidualne spotkania z osobami uzależnionymi od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. W ramach pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem udzielane jest wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodzinom, w których występuje problem przemocy i uzależnień. Od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. z terenu

Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem udzielono wsparcia 4 osobom z problemem alkoholowym (1 osoba uzależniona, 3 osoby współuzależnione). W ramach pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem udzielane jest również wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodzinom, w których problem uzależnień współwystępuje z innymi trudnościami, w tym z problemem przemocy. W sumie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem w 2021 r. z pomocy (w związku z przemocą, współuzależnieniem, problemami wychowawczymi, problemami rodzinnymi, żałobą, problemami emocjonalnymi itp.) skorzystało 58 osób z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem.

Osoby uzależnione i członkowie ich rodzin z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem mogą korzystać z usług Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku. W tej placówce zatrudnionych jest 4 specjalistów psychoterapii uzależnień, w tym jeden psycholog. Pacjenci w ramach działalności poradni mogą korzystać z usług psychologa i lekarza psychiatry. Działalność poradni obejmuje między innymi: diagnozę psychologiczną i lekarską, diagnozę problemową, psychoedukację, porady i wsparcie dla członków rodzin, w których występują problemy uzależnień. Program terapii uzależnienia od alkoholu realizowany jest zgodnie z obowiązującymi standardami pracy z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin. Terapeuci zatrudnieni w poradni systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach i konferencjach dotyczących problemów uzależnienia. Przy Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku aktywnie działają grupy samopomocowe: AA (dla osób uzależnionych od alkoholu) i Al-Anon (dla członków rodzin osób uzależnionych). Z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. w Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku zarejestrowanych zostało 51 osób uzależnionych i 4 osób współuzależnionych. Terapeuci udzielili 379 porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem. W rejestrze pacjentów Poradni Leczenia Uzależnień w Nisku w roku 2021 odnotowano jedną osobę z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem z rozpoznaniem uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Dla potrzeb Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 zwrócono się do Miejsko-Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Rudniku nad Sanem o przekazanie podstawowych informacji dotyczących podejmowanych działań profilaktycznych, które dotyczyły działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej oraz profilaktycznej prowadzonej w szkołach i placówkach systemu oświaty z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, a także diagnozy występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych przez Publiczną Szkołę Podstawową nr 1 im. Jana Pawła II była współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole. Placówka oprócz funkcji dydaktycznej wspierała wszechstronny rozwój każdego z uczniów w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej oraz wspomagała wychowawczą funkcję rodziny. Proces wychowania był wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży i miał na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmował eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacniał działania chroniące niepożądanymi zjawiskami. Działania profilaktyczne w szkole polegały na zrealizowaniu zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, skoordynowanej z działaniami wychowawczymi. Program przewidywał działania, które miały przeciwdziałać marginalizacji, dyskryminacji oraz wykluczeniu społecznemu, a także promowaniu zdrowego stylu życia zarówno w sferze fizycznej, jak i psychicznej, zapobieganiu przemocy i agresywnym zachowaniom, przeciwdziałaniu zachowaniom ryzykownym, zapobieganiu uzależnieniom, kształceniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.

Realizacja powyższych działań przebiegała w ścisłej współpracy z rodzicami poprzez: zebrania klasowe, rozmowy indywidualne, szkolenia, angażowanie w życie szkoły.

Aby wzmocnić oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne szkoła współpracuje z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nisku,
- Ośrodkiem Zdrowia w Rudniku nad Sanem (lekarze rodzinni),
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem,
- Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nisku,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudniku nad Sanem,
- Komisariatem Policji w Rudniku nad Sanem,
- Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Nisku,
- Parafią pw. Trójcy Świętej w Rudniku nad Sanem,
- kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudniku nad Sanem,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku,
- Caritas Diecezji Sandomierskiej.

Treści z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przestrzegania zasad i norm społecznych realizowane były na lekcjach wychowawczych, zajęciach z pedagogiem, zajęciach z wychowania do życia w rodzinie, zajęciach przedmiotowych. Uczniowie wykonywali

ścienne gazetki edukacyjne, plakaty, wystawy oraz prezentacje. Zajęcia te dostarczały informacji

na temat skutków zachowań ryzykownych i uczyły dokonywania racjonalnych wyborów. Duże znaczenie miało uświadamianie uczniom konieczności dzielenia się swoimi problemami i traumatycznymi przeżyciami z wybraną i zaufaną przez nich osobą. W celu promowania wśród uczniów zdrowego trybu życia i aktywnego spędzania wolnego czasu stworzono ofertę zajęć pozalekcyjnych: lego, szachy, j. angielski, zajęcia sportowe, Szkolne koło Caritas - wolontariat. Wzmacniane były także wśród uczniów więzi ze społecznością miasta poprzez udział w uroczystościach lokalnych, współpracę z Towarzystwem Miłośników Ziemi Rudnickiej, Fundacją „Ocalić Od Zapomnienia” imieniem Stanisławy Tutka, Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem, Domem Kultury, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji. Wychowankowie brali udział w różnorodnych konkursach szkolnych, gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Realizowano programy edukacyjne: „Nie pal przy mnie proszę”, „Zawsze razem”, „Moje dziecko idzie do szkoły”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Trzymaj formę”, „Zapobieganie HIV”, „Szkłanka mleka” i „Owoce w szkole”. W okresie zdalnego nauczania oddziaływanie wychowawczo – profilaktyczne skierowane były na wsparcie, monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego, poziomu bezpieczeństwa uczniów i rozpoznawanie indywidualnych potrzeb wynikających z funkcjonowania dzieci i ich rodzin w pandemii. Podjęto działania mobilizujące, dyscyplinujące i pomocowe. W ramach edukacji z zakresu bezpieczeństwa zostały przeprowadzone przez policjantkę z Komendy Powiatowej Policji w Nisku zajęcia stacjonarne, jak również lekcje on-line z zakresu bezpiecznego użytkowania technologii informacyjno-komputerowych. Funkcjonariuszka przedstawiła uczniom zjawisko cyberprzemocy, przestępczości internetowej, zasad zachowania bezpieczeństwa i prywatności podczas korzystania z sieci internetowej. Została poruszona, również kwestia odpowiedzialności prawnej, którą ponoszą osoby dopuszczające się przestępstw w sieci.

Po powrocie uczniów do nauczania stacjonarnego nastąpiła intensyfikacja działań mających na celu podniesienie kondycji psychicznej uczniów i budowanie dobrych relacji oraz ponowną integrację klas poprzez wyjazdy do kina, rozgrywki piłkarskie, wycieczki rowerowe. Pozyskane zostało również dofinansowanie z programu „Poznaj Polskę” na dwudniową wycieczkę do Krakowa. Z przeprowadzonej diagnozy wśród czynników chroniących należy wymienić poczucie bezpieczeństwa, szeroką ofertę zajęć dodatkowych i otoczenie opieką dzieci w czasie pozalekcyjnym, wsparcie i pomoc ze strony rodziców, dobry kontakt z wychowawcami, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy, stwarzanie okazji do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,

pozytywne nastawienie wobec szkoły i nauki, duża wrażliwość społeczna, angażowanie się w organizowane akcje, działania wolontariatu, zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy, poszanowanie norm, wartości, autorytetów i tradycji. W czynnikach ryzyka zauważalny jest brak zainteresowania rodziców czasem wolnym swoich dzieci, swobodny i niekontrolowany dostęp dużej grupy uczniów do cyberprzestrzeni w domu rodzinnym, brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego w rodzinie, niska motywacja do nauki, niepowodzenia szkolne, niska samoocena i brak wiary we własne siły, nieradzenie sobie z emocjami, negatywne wzorce występujące w rodzinach uczniów, niewydolność wychowawcza, uzależnienia.

Działania profilaktyczno - wychowawcze podejmowane w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Rudniku nad Sanem w 2021 r. mają na celu wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów w sferze intelektualnej, społecznej i emocjonalnej. Są one dostosowane do potrzeb rozwojowych ucznia i dotyczą przede wszystkim profilaktyki uniwersalnej skierowanej do grupy niskiego ryzyka. Polega ona na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, a w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z sytuacjami życiowymi i nauką zdalną. Profilaktyka uniwersalna skierowana jest do wszystkich uczniów, bez względu na stopień ryzyka całej społeczności szkolnej. Podejmowane działania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów. Mają one na celu rozwijanie postaw asertywności, kształtowania umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych, powrotem do szkoły po zdalnym nauczaniu. Profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie inicjacji. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej realizowane są przede wszystkim przez nauczycieli, wychowawców, pielęgniarkę i pedagoga szkolnego. Zawierają przede wszystkim działania chroniące, ale także elementy interwencyjne w obszarach działania: kultura osobista, bezpieczeństwo w szkole, przemoc i agresja werbalna wśród uczniów, uczeń przeciw używkom. Zadania szkoły w zakresie rozwijania czynników chroniących dotyczą: tworzenia przyjaznego klimatu w szkole, gdzie uczniowie czują się dobrze i chętnie tu przychodzą, zainteresowania nauką szkolną, przekonania uczniów, że nauka pomaga w osiągnięciu życiowych celów, motywowania do podejmowania wysiłku, rozwijania zainteresowań uczniów poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, sportowych, spotkań z ciekawymi ludźmi, kółek zainteresowań, tworzenia pozytywnych relacji nauczyciel-uczeń opartych na życzliwości, zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa, stworzenia alternatywnych form spędzania wolnego czasu np. przynależność do organizacji, zajęcia sportowe, wycieczki.

W ramach działalności wychowawczej szkoła współpracuje z rodzicami, opiekunami uczniów, mając na celu wszechstronny rozwój uczniów i wspieranie ich w sprawach dydaktycznych, wychowawczych. Podczas zajęć lekcyjnych podejmowane są tematy promujące zdrowy tryb życia, radzenia sobie ze stresem, emocjami oraz udział uczniów w spektaklu profilaktycznym dotyczącym radzenia sobie z emocjami po oraz w trakcie zdalnego nauczania. Podczas lekcji wychowawczych oraz zajęć wychowania fizycznego realizowane są programy profilaktyczne. Zaangażowano rodziców do współpracy w podejmowanych działaniach profilaktycznych w szkole poprzez organizację wycieczek, imprez szkolnych, spotkań.

Uczniowie w ramach działalności profilaktyczno - wychowawczej biorą udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi m.in. spotkanie z autorytetem sportowym, Bartłomiejem Stój, który motywował uczniów do stawiania sobie celów w życiu, marzeń i ich realizacji, spotkanie z pisarzem Pawłem Kopijerem oraz spotkanie z podróżnikiem Grzegorzem Chachurą. Uczniowie uczestniczą w zajęciach sportowo-wychowawczych organizowanych w szkole m.in. szachy, Szkolny Klub Sportowy, rozwijają swoje zainteresowania poprzez udział w zajęciach dodatkowych lego, udział w projekcie Centrum Wikliniarstwa pod hasłem „W zgodzie z naturą”. Uczniowie włączyli się w ogólnopolskie akcje: „Narodowe czytanie”, „Szkoła do hymnu”, „Góra Grosza”, „Szkoła pamięta”- akcja dotycząca pamięci o grobach żołnierskich, zbiórka elektrośmieci, zbiórka nakrętek dla Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Rudniku nad Sanem. Integracji i rekreacji służyły wycieczki szkolne m.in. do Kończyc. Na wycieczki rowerowe udawali się uczniowie klas VII -VIII, do kina na film pojechali uczniowie klas IV-VIII, do fabryki baniek w Nowej Dębie uczniowie klas I- III, a do Wieliczki klasa III.

W szkole odbył się spektakl profilaktyczny „Czas próby” w wykonaniu Teatru Kurtyna z Krakowa. Adresowany był do wszystkich uczniów klas IV- VIII, którzy z ogromnym zainteresowaniem oglądali go. Spektakl przedstawia historię Wojtka, młodego i popularnego chłopaka, który jest nadzieją lokalnej drużyny piłkarskiej. Jego sielankowe życie zostaje nagle przerwane przez globalną pandemię koronawirusa. Cały jego świat zostaje wyrócony do góry nogami. Wartości wychowawczo-profilaktyczne spektaklu to:

- niebezpieczeństwo używania narkotyków, alkoholu oraz dopalaczy,
- zdrowie psychiczne wśród dzieci i młodzieży,
- wpływ grupy rówieśniczej na zachowania innych nastolatków,
- uleganie modzie, obowiązującym trendom,
- nieumiejętność podejmowania racjonalnych decyzji w wieku dorastania,
- niedojrzałość emocjonalna.

W szkole realizowane są programy profilaktyczne zalecane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Nisku, a w szczególności: program dotyczący edukacji zdrowotnej: „Czyste powietrze wokół nas”, program na temat zdrowia i bezpieczeństwa dzieci: „Moje dziecko idzie do szkoły”, program dotyczący edukacji antynikotynowej: „Nie pal przy mnie proszę”, program dotyczący edukacji antytytoniowej: „Bieg po zdrowie” oraz program dotyczący chorób zakaźnych „Zawsze razem”. W szkole realizowane są również rządowe programy profilaktyczne „Mleko w szkole”, „Owoce i warzywa w szkole”, a także programy profilaktyczne własne, dotyczące bezpieczeństwa w sieci „Cyberprzemoc” oraz „Bezpieczny maluch w Internecie”. W ramach działalności profilaktycznej uczniowie klas I - III podejmują działania i uczą się, jak ważne jest spożywanie rano zdrowego posiłku, uprawianie sportu w ramach różnych programów sportowych, do których przystąpiła szkoła. Były to zajęcia Szkolnego Klubu Sportowego, zajęcia w ramach programu Wf z AWF, klubu sportowego Wiklinki, a klasa trzecia realizowała zajęcia programu Akademia Małych Zdobywców.

W związku ze zdalnym nauczaniem szkoła podjęła działalność informacyjną rodziców i opiekunów w zakresie opracowania regulaminu stroju uczniowskiego, opracowania regulaminu korzystania z e-dziennika, opracowania procedur epidemicznych obowiązujących w szkole i zapoznanie z nimi uczniów, rodziców, zapoznania rodziców z programami profilaktycznymi w szkole, przekazania instrukcji instalacji i logowania do e-dziennika, Platformy Teams dla dzieci oraz rodziców w celu tworzenia grup przedmiotowych. W ramach współpracy z policją przekazano rodzicom, uczniom linki dotyczące bezpiecznego korzystania z komunikatorów społecznych, przeprowadzono, lekcje wychowawcze na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, opracowano procedury bezpieczeństwa w sytuacji cyberataku, zapoznano uczniów oraz rodziców z zasadami bezpiecznego zdalnego uczenia. W maju 2021 roku podczas powrotu uczniów do szkoły zostały opracowane zasady po zdalnym nauczaniu obowiązujące do końca roku szkolnego i wystosowany list do uczniów. Miało to na celu zniwelowanie stresu i niepokoju uczniów oraz rodziców związanego z powrotem do szkoły po nauce zdalnej. Działa również strona internetowa szkoły, która jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na bieżąco uczniowie oraz rodzice są informowani o wszystkich akcjach, zmianach podejmowanych w szkole. W szkole podczas lekcji wychowawczych organizowane są zajęcia wychowawczo-profilaktyczne na temat narkotyków, używek, napojów energetycznych, dopalaczy, właściwego korzystania z Internetu.

Realizacja powyższych działań przebiega w ścisłej współpracy z rodzicami podczas zebrań klasowych w szkole i on-line, rozmów indywidualnych w sprawach uczniów, szkoleń, angażowania rodziców w organizację imprez szkolnych i mobilizowania uczniów

do aktywności. Aby wzmocnić oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne, szkoła współpracuje z instytucjami:

- 1) Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem, Miejskim Ośrodkiem Kultury w Rudniku nad Sanem – poprzez udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi, Narodowym Czytaniu, wystawach okolicznościowych oraz konkursach,
- 2) Parafią Rzymskokatolicką pw. Trójcy Świętej w Rudniku nad Sanem – integracja społeczności lokalnej podczas kiermaszów świątecznych, spotkań, ognisk dla dzieci, zabaw organizowanych z okazji Dnia Dziecka,
- 3) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nisku – poprzez udział w spotkaniach organizowanych przez specjalistów dla nauczycieli, wychowawców,
- 4) Domem Dziecka „Nasz Dom Dzieciątka Jezus” w Rudniku nad Sanem,
- 5) Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nisku,
- 6) kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- 7) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudniku nad Sanem,
- 8) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem.

Działania profilaktyczno - wychowawcze podejmowane w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 im. Marii Konopnickiej w Rudniku nad Sanem służą wspieraniu wszechstronnego rozwoju uczniów w sferze intelektualnej, społecznej i emocjonalnej. Są one dostosowane do potrzeb rozwojowych ucznia i dotyczą przede wszystkim profilaktyki uniwersalnej. Profilaktyka uniwersalna skierowana jest do wszystkich uczniów, bez względu na stopień ryzyka – całej społeczności szkolnej. Podejmowane działania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów. To również rozwijanie postawy asertywności, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych. Profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie inicjacji. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej realizowane są przede wszystkim przez nauczycieli, pedagoga szkolnego, pielęgniarkę szkolną oraz wszystkich pracowników szkoły. Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki uniwersalnej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka, a działania w niej podejmowane polegają na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia codziennego. Zawierają się tutaj przede wszystkim działania chroniące, ale także elementy interwencyjne. Obszary działania to zdrowy styl życia, kultura osobista, bezpieczeństwo w szkole. W ramach rozwijania czynników chroniących szkoła podejmuje

działania, mające na celu dobrą współpracę z rodzicami, promocję zdrowego stylu życia w celu zwiększenia odporności na działanie czynników ryzyka. Zadania szkoły w zakresie rozwijania czynników chroniących: tworzenie przyjaznego klimatu w szkole, gdzie uczniowie czują się dobrze i chętnie tu przychodzą, zainteresowanie nauką szkolną, przekonanie uczniów, że nauka pomaga w osiągnięciu życiowych celów, motywowanie do podejmowania wysiłku, rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań, tworzenie pozytywnych relacji nauczyciel-uczeń opartych na życzliwości, zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa, stworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu: przynależność do organizacji, zajęcia sportowe, wycieczki, itp. W szkole podczas zajęć lekcyjnych podejmowane są tematy promujące zdrowy tryb życia, radzenia sobie ze stresem, emocjami. Podczas lekcji wychowawczych oraz zajęć wychowania fizycznego realizowane są również programy profilaktyczne rekomendowane przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Nisku: „Moje dziecko idzie do szkoły”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj formę” oraz program rządowy „Mleko w szkole”. Uczniowie uczestniczą w zajęciach sportowych (SKS), wychowawczych organizowanych w szkole. Uczniowie włączyli się w ogólnopolskie akcje: „Narodowe Czytanie”, „Szkoła do hymnu”, „Góra Grosza”, „Szkoła pamięta”- akcja dotycząca pamięci o grobach żołnierskich oraz wykonywanie przez uczniów kartek okolicznościowych dla powstańców warszawskich. W ramach działalności informacyjnej w szkole zostały opracowane i przekazane rodzicom i uczniom informacje dotyczące korzystania z e-dziennika, platformy Skype, zachowania uczniów w sytuacjach zagrożenia wirusem Covid - 19. Rodzicom przekazywane są na bieżąco informacje o ocenach i zachowaniu uczniów podczas spotkań wywiadowczych w formie on-line oraz stacjonarnie na terenie szkoły, numery alarmowe oraz wspierające rodziców i uczniów.

Realizacja powyższych działań przebiega w ścisłej współpracy z rodzicami podczas zebrań klasowych w szkole i on-line, rozmów indywidualnych w sprawach uczniów, angażowania rodziców w organizację imprez szkolnych, wycieczek i mobilizowania uczniów do aktywności. Aby wzmocnić oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne, szkoła współpracuje z instytucjami:

- 1) Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem, Miejskim Ośrodkiem Kultury w Rudniku nad Sanem – poprzez udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi, Narodowym Czytaniu, wystawach okolicznościowych oraz konkursach,
- 2) Parafią Rzymskokatolicką pw. NMP Matki Kościoła w Rudniku-Stróży – integracja społeczności lokalnej podczas ognisk dla dzieci, zabaw organizowanych z okazji Dnia Dziecka,

- 3) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nisku – poprzez udział w spotkaniach organizowanych przez specjalistów dla nauczycieli, wychowawców,
- 4) Domem Dziecka „Nasz Dom Dzieciątka Jezus” w Rudniku nad Sanem,
- 5) Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nisku,
- 6) kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- 7) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudniku nad Sanem,
- 8) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem.

Program wychowawczo-profilaktyczny Publicznej Szkoły Podstawowej im. ks. Jerzego Popiełuszki w Kopkach opiera się na profilaktyce pozytywnej, która skupia się na osłabianiu czynników ryzyka i wzmacnianiu czynników chroniących. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, na miarę ich możliwości, to znaczy pomagać w przypadku wystąpienia deficytów, specyficznych trudności w nauce, rozwijać kompetencje emocjonalno-społeczne, wspierać uczniów w trudnych sytuacjach życiowych, kształtować postawy oraz prowadzić działania profilaktyczne w celu zapobiegania zachowaniom zagrażającym właściwemu rozwojowi sfery fizycznej, emocjonalno-społecznej oraz intelektualnej. Nauczyciele wraz z rodzicami oraz społecznością lokalną wspierają następujące czynniki chroniące: zainteresowanie nauką szkolną, poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych, rozwijanie zainteresowań pozaszkolnych, regularne praktyki religijne, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej, poczucie własnej wartości i skuteczności. W szkole realizowane są różnorodne programy m.in.: „Szkoła Promująca Zdrowie”, „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”, „Ratujemy i uczymy ratować”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Uniwersytet Dzieci”, „Mała Książka Wielki Człowiek”, „Cała Polska czyta dzieciom”, „Szkolne przygody Gangu Fajniaków”, spotkania z policjantami, strażakami, podróżnikami, koła zainteresowań, harcerstwo, kółko filmowe, szkolne koło Caritas, zajęcia sportowe, międzyszkolne zawody sportowe, wycieczki szkolne. W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej organizowane są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne. Ponadto uczniowie i rodzice angażowani są w działania prospołeczne proponowane przez Samorząd Uczniowski, akcje charytatywne („Góra grosza”, WOŚP, szkolne koło Caritas, pomoc dla hospicjum, pomoc dla schronisk). Corocznie szkoła organizuje dzień rodziny, aktywizujący i integrujący społeczność lokalną. Organizowane są apele okolicznościowe dla uczczenia ważnych wydarzeń historycznych oraz zachęcania do kultywowania tradycji polskiej, które stanowią podstawę dla kształtowania postaw patriotycznych. Niestety w wyniku sytuacji epidemicznej oraz zdalnego nauczania, wiele z tych

wydarzeń nie mogło zostać zorganizowanych. Uczniowie biorą udział w wielu konkursach szkolnych i międzyszkolnych, m.in.: w konkursach plastycznych: „Śnieżny Dekalog” organizowanym przez Komendę Główną Policji w Warszawie, Wielkanocne Cudeńka organizowanym przez Miejski Ośrodek Kultury w Rudniku nad Sanem, XI Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym dla Dzieci pod hasłem „Bezpiecznie na wsi mamy – od 30 lat z KRUS wypadkom zapobiegamy” organizowanym przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, "Mój bezpieczny dom" i Indywidualny Konkurs Projekt na Maskotkę Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzkim Konkursie Plastyczno - Fotograficznym „ZWIERZAKI - SŁODZIAKI” organizowanym przez Stowarzyszenie Wszechstronnego Rozwoju „NA SKRZYDŁACH MOTYLA” w Chorzowie, „FIZYKA I CHEMIA NIE TYLKO DLA NAUKOWCA”, Gminnym Konkursie Plastycznym „Stop przemocy”, „Cztery żywioły w lasach” - organizatorem konkursu był Instytut Badawczy Leśnictwa w ramach projektu edukacyjnego pt. „Zagrożenia ekosystemów leśnych – kłęski i przeciwdziałanie”, „Kartka świąteczna”, „Bezpieczne wakacje 2021”, szkolnych konkursach profilaktycznych: „Stop nałogom” oraz „Alkohol nie dla mnie – stawiam na trzeźwość”. Uczniowie uczestniczyli w Narodowym Czytaniu 2021 w Bibliotece Publicznej w Rudniku nad Sanem, ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie świata”, konkursie plastycznym „Myślę, więc nie śmieję”, akcji Ministerstwa Edukacji i Nauki „Szkoła pamięta 2021”, Dniu Bezpiecznego Internetu 2021 - ogólnoeuropejskiej inicjatywy poświęconej bezpieczeństwu w Internecie. Ponadto uczniowie uczestniczyli w wyjazdach do Miejskiego Ośrodka Kultury w Rudniku nad Sanem na spektakle pt.: „Lokomotywa Pana Tuwima”, „Akademia Pana Kleksa”, „Dziady II”, uczniowie mieli również możliwość uczestniczyć w spektaklach „Sprawiedliwi. Historia rodziny Ulmów”, „Jak Adaś uratował Święta” oraz w pokazie doświadczeń z fizyki i chemii „Poczuj chemię do fizyki”. Uczniowie klas IV-VIII uczestniczyli w dwóch wycieczkach szkolnych: „Ciekawe miejsca naszego Podkarpacia” oraz w trzydniowej wycieczce do Warszawy w ramach programu „Poznaj Polskę”.

W celu wzmocnienia oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

- 1) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nisku (pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu),
- 2) Miejskim Ośrodkiem Kultury w Rudniku nad Sanem (uczestnictwo w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych),
- 3) Komisariatem Policji w Rudniku nad Sanem (zajęcia prowadzone przez policję na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeciwdziałania agresji i przestępczości),
- 4) Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Nisku,

- 5) DILAB Diagnostyką Medyczną (programy profilaktyczne),
- 6) kuratorem zawodowym do spraw rodzinnych i nieletnich (pomoc dzieciom w trudnej sytuacji rodzinnej),
- 7) asystentem rodziny (pomoc dzieciom w trudnej sytuacji rodzinnej),
- 8) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem (udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej),
- 9) Centrum Caritas Diecezji Sandomierskiej w Rudniku nad Sanem (akcje charytatywne),
- 10) Ochotniczą Strażą Pożarną w Kopkach (zwiększenie bezpieczeństwa),
- 11) Biblioteką Publiczną w Kopkach (lekcje biblioteczne),
- 12) Parafią Rzymskokatolicką pw. św. Marcina Biskupa w Kopkach,
- 13) Kołem Gospodyń Wiejskich w Kopkach.

Udział całej społeczności szkolnej w tak licznych programach, kampaniach, wyjazdach, wydarzeniach oraz różnego rodzaju aktywnościach sprzyja profilaktyce pozytywnej, na której opierają się działania naszej szkoły. Jednocześnie zmniejszają one czynniki ryzyka, ponieważ dzieci skupione są na zadaniach, które w sposób pozytywny wpływają na ich rozwój.

Działalność profilaktyczno-wychowawcza realizowana w Publicznej Szkole Podstawowej w Przędzeli podporządkowana jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju uczniów w najistotniejszych obszarach edukacyjnych. Szkoła dba i zabiega o kompleksową progresję w sferze intelektualnej, społecznej i duchowej oraz zapewnia realne bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne uczniom i pracownikom.

W trakcie roku 2021 pomocą psychologiczno-pedagogiczną objęto: 10 uczniów z opiniami, 3 uczniów z potrzebą kształcenia specjalnego, 34 uczniów korzystających z dożywiania finansowanego z Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem, 14 uczniów, których rodziny objęte są nadzorem kuratora, 3 uczniów, których rodziny mają wsparcie asystenta rodziny, 2 uczniów objęto wsparciem nauczyciela wspomagającego. Uczniów objęto indywidualną opieką psychologiczno-pedagogiczną, której celem była pomoc w rozwiązywaniu konfliktów z rówieśnikami i nauczycielami, udzielanie rad i wskazówek uczniom oraz ich najbliższym w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, szkolnych i pozaszkolnych, wspieranie rozwoju uczniów, rozwijanie ich zdolności i zainteresowań, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów oraz analizowanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych. W klasach przeprowadzane są interwencje, które mają na celu wpajanie zasad wzajemnego szacunku, empatii, wzajemnej pomocy, złagodzenie sytuacji konfliktowych pomiędzy uczniami, łagodzenie agresji i likwidowanie zachowań przemocowych. Przeprowadzono spotkania z rodzicami podczas wywiadówek, mające na celu motywowanie rodziców do właściwej opieki nad dziećmi, udzielanie pomocy, porad i wskazówek rodzicom

w sytuacjach kryzysowych. W ramach działalności profilaktycznej prowadzone są rozmowy wychowawcze w grupach oraz rozmowy indywidualne, indywidualne i cykliczne spotkania, podejmowane są działania mające na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych. W czasie nauki zdalnej podejmowane były rozmowy telefoniczne z rodzicami mające na celu motywowanie i zachęcanie uczniów do kontaktów z nauczycielami.

W szkole realizowane są programy profilaktyczne takie jak: „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Serce i pomoc”.

Aby wzmocnić oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne szkoła współpracuje z:

- 1) Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- 2) Caritas Diecezji Sandomierskiej w Rudniku nad Sanem,
- 3) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudniku nad Sanem,
- 4) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudniku nad Sanem,
- 5) kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- 6) Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nisku,
- 7) Komisariatem Policji w Rudniku nad Sanem,
- 8) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nisku,
- 9) Miejskim Ośrodkiem Kultury w Rudniku nad Sanem,
- 10) Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem.

4. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniach Komisji w wysokości 130 złotych brutto.

5. Zasady finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych, stanowiących dochody budżetu gminy, w tym 123 000,00 zł z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2022.

Finansowanie realizacji poszczególnych zadań określać będzie plan wydatków, zgodny z przyjętym przez Radę Miejską w Rudniku nad Sanem budżetem na 2022 rok: w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi w wysokości 121 000,00 zł oraz rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii w wysokości 2 000,00 zł. Na realizację powyższych zadań w roku 2022 zaplanowano łącznie kwotę 123 000 zł.

W latach 2023 – 2025 finansowanie zadań zostanie określone w kolejnych uchwałach budżetowych, w wysokości wpłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.